

Nieuwsbrief 129

Juni 2020

**Oude akkers, monumenten
van landelijk erfgoed**

Volksgeloof op akkers

Het Hagelkruis van Aarle-Rixtel

**Boerderijbezoek Hoeve
Ten Berghe**

**Schuur van St Anthonis naar
St Oedenrode**

Boerderijfondsen

Afgelasting Vriendendag 2020

**SdBb brabantse
se boerderijen, bijge
ebouwen, erf en cul
tuurlandschap.**

Op de voorgrond de oude akkers van Stiphout met de oude toren.

Op de achtergrond het huidige dorp met de "nieuwe" kerk.

(Foto: Chris Peel, 2009, Wikimedia Commons)

www.debrabantseboerderij.nl

U vindt ons ook op facebook:

www.facebook.com/stichtingdebrabantseboerderij

Oude akkers, m

Riet- en dakdekkersbedrijf

De Laet

Julianastraat 9
5087 BB Diessen
Tel: (013) 504 6174
Fax: (013) 504 6175

Voor al uw
reparatie,
onderhoud en
nieuwe rietdaken

www.delaat-rietdekkers.nl

Restauratie, onderhoud & herbestemming

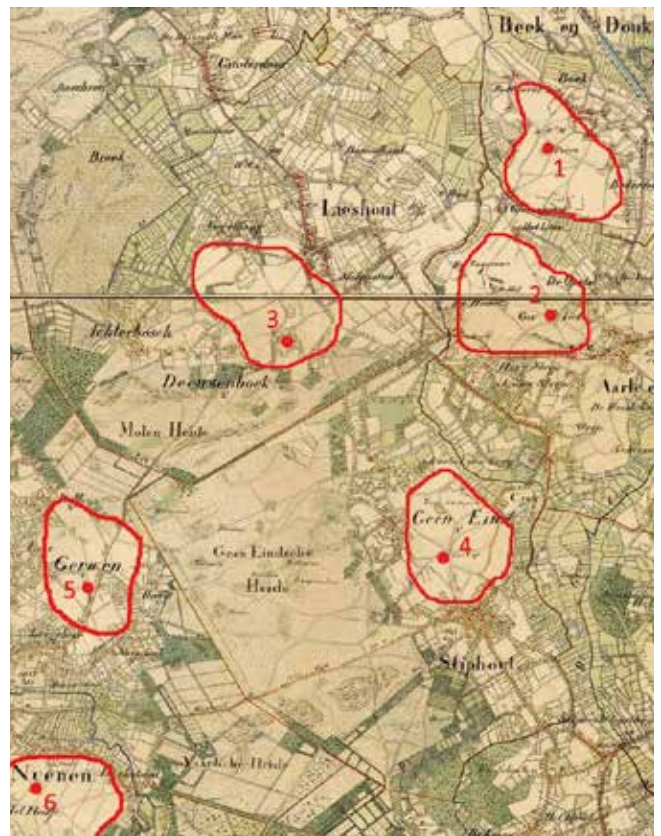

Westersingel 13, 4611 HR Bergen op Zoom
www.cauwenborgh.nl | (0164) 28 11 90

Stichting De Brabantse Boerderij participeert in de werkgroep Landelijk Erfgoed, die in 2019 het Manifest Brabants landelijk Erfgoed opstelde. Naast boerderijen en hun erven zijn er nog veel andere landschappelijke elementen met erfgoedwaarde. In deze Nieuwsbrief in het kort informatie over oude akkers.

De voorgeschiedenis van oude akkers

Uit de inmiddels grote hoeveelheid archeologisch onderzoek dat op oude akkers is uitgevoerd, is gebleken dat deze plaatsen, die van nature juist wat hoger en droger liggen dan hun omgeving, juist de plaatsen waren die zich leenden voor permanente bewoning. Al vanaf de introductie van de landbouw waren juist deze plaatsen zeer gewild voor vestiging. Onder het esdek (de zwarte akkerlaag) worden vaak sporen uit prehistorie en Romeinse tijd aangetroffen. Met name in de IJzertijd waren de dekzandruggen goed bevolkt, maar ook sporen uit Bronstijd en Romeinse tijd komen bij opgravingen regelmatig voor. In de vroege middeleeuwen waren het ook de plaatsen waar de eerste bewoning aanwezig was en waar de voorgangers van de huidige dorpen zijn ontstaan. Te midden van de toenmalige bewoning werden kerken gebouwd, vooral vanaf de 11de eeuw. Met archeologisch onderzoek is vastgesteld dat vanaf de 13de eeuw de bewoning verschoof van de hogere gronden, waar ook de kerk stond, naar de lager gelegen gebieden.

Op de kaart van ca 1840 zijn de grote dorpsakkers rood omkaderd. Midden op de akkers stond de middeleeuwse kerk, aangegeven met een rode stip. 1. Beek en Donk, 2. Aarle, 3. Liesshout, 4. Stphout, 5. Gerwen, 6. Nuenen

monumenten van landelijk erfgoed

De oude huisplaatsen werden omgezet in akkers met de nieuwe bewoning aan de rand ervan. Vooral in Kempen- en Peel-land getuigen nog veel losstaande kerktorens, van de voormalige middeleeuwse situatie. De oude torens markeren de plek waar de dorpen in de middeleeuwen zijn ontstaan. We kennen ze uit de Kempen, maar tussen Eindhoven en Helmond is er een flinke concentratie van middeleeuwse kerken en torens, die tot in de 19de eeuw buiten de dorpskernen, midden op grote akkers stonden: Aarle, Rixtel, Beek en Donk, Lieshout, Stiphout, Mierlo, Lierop, Nuenen en Gerwen.

De ophoging van oude akkers

Oude akkers zijn percelen of groepen van percelen die vaak al vanaf de middeleeuwen in gebruik zijn als permanent bouwland. Er zijn grote akkercomplexen ontstaan op de voormalig bewoonde hogere dekzandgebieden en er zijn ook kleinere akkers en akkergebiedjes behorend bij kampenontginningen. Om op de akkers permanent gewassen te kunnen telen was bemesting nodig. Daar werd dierlijke mest van het vee voor gebruikt, dat in de stal verzameld werd. Als strooisel werd vooral maaisel van de heide gebruikt, dat met de mest vermengd werd. Langzaam ontwikkelde zich een bemestingssysteem, waarbij complete heideplaggen en graskluiten aan dit maaisel werden toegevoegd, samen met allerlei ander beschikbaar organisch materiaal. In de 17de en 18de eeuw werd ook zand toegevoegd, zodat ook de natte mest behouden bleef. Door dit bemestingssysteem werden de akkers opgehoogd. In de loop van de tijd is de zwarte akkerlaag toegenomen tot een dikte die varieert van minimaal 60 cm tot meer dan een meter.

De vorm van oude akkers

De randen van oude akkercomplexen komen voor in verschillende vormen. De meest voorkomende vorm is dat de hoogte van de akker naar de rand toe langzaam minder wordt. Hierdoor ontstaat een bolle vorm. Dat is de reden dat oude akkers heel vaak bolle akkers worden genoemd. Op andere plaatsen bestaat de rand van de akker uit een zogenaamde steilrand. Een zichtbare terreintrede die in het ene geval slechts een hoogte van nog geen halve meter heeft, maar in andere gevallen meer dan 1 meter bedraagt. De akker is in de loop van de tijd verhoogd helemaal tot aan de rand toe, waar vaak een haag of akkerwal de akker begrensd. Door het verhogen van de akker tot aan de akkerwal ontstaat een steilrand. Tegelijkertijd werd vaak op het gebied dat juist aan de akker grensde jarenlang allerlei organisch materiaal verzameld voor de mestbereiding. Soms werd dat gebied zelfs afgeplagd. Daardoor is dat terrein steeds lager komen liggen. Door het verhogen van de akker en tegelijkertijd het verlagen van het aangrenzend gebied is de hoogte van de steilranden verder toegenomen. Bij sommige akkercomplexen zien we beide vormen tegelijkertijd optreden. De akkers hebben in zijn geheel een bolle vorm, terwijl de randen soms gedeeltelijk bestaan uit steilranden.

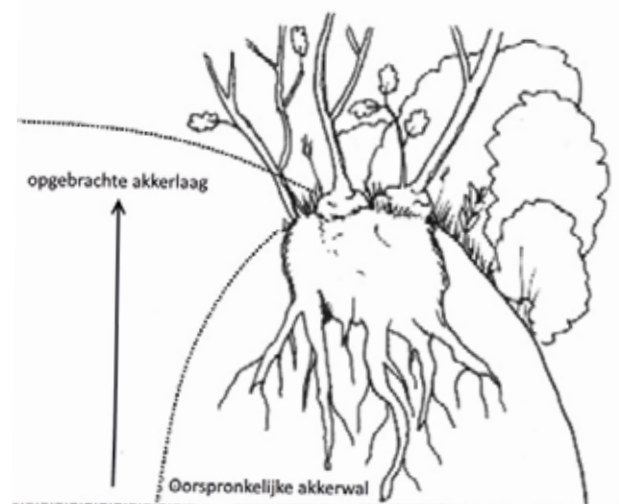
Ontstaan van steilranden bij akkers

De hoge steilranden en de oude akkerwallen waren begroeid

Een bolle akker met steilrand in Lierop.

met hakhout. Hierdoor werd het zand en daarmee de steilrand zelf op zijn plaats gehouden. Door de aanplant van het hakhout trad geen of nauwelijks erosie op. Juist hierdoor kon de steilrand aanzienlijke hoogten bereiken. Het hakhout werd goed onderhouden. Ze werden niet alleen elke 6 à 7 jaren gekapt, maar er werd ook nieuw hakhout gepoot als er gaten in de begroeiing ontstonden. In de oude pachtcontracten bleek al dat het nieuw potten van hakhout een vaste verplichting van de pachter betrof. Oude hakhoutranden zijn op diverse plaatsen nog aanwezig. Het hakhout wordt niet meer onderhouden, dat wil zeggen, niet meer regelmatig gekapt, zodat de begroeiing nu is doorgesloei tot bomen. De nog aanwezige stobben verraden echter de oorspronkelijke hakhoutfunctie. Soms is de begroeiing van de steilrand verdwenen, waardoor de laatste decennia alsnog erosie en soms zelfs egalisatie is opgetreden.

De nog bestaande holle weg in Bakel. Verderop is het hoogteverschil nog een stuk groter.

Holle wegen

Op sommige plaatsen, waar oude akkers in de directe nabijheid van elkaar liggen, resulteerde het bovenomschreven verschijnsel in het ontstaan van lager gelegen terreintjes en holle wegen tussen twee akkers. Bij een holle weg liggen aan weerszijden oude akkers, die langzaam hoger werden, terwijl de weg zelf door het afplaggen steeds lager kwam te liggen. Soms heeft alleen het beginstuk van een weg het karakter van een holle weg. De weg loopt dan langzaam omhoog tot op het akkerniveau en loopt dan verder over de akker door.

Grote en kleine akkers

Zowel grote als kleine akkers waren verdeeld in meerdere percelen, die vaak andere eigenaren hadden. De perceelsgrenzen waren niet zichtbaar in de vorm van greppels of begroeiing met struiken. De scheidingen werden aangebracht met behulp van scheistenen, die op de akkergrens werden ingegraven op een zodanige diepte dat er overheen geploegd kon worden. De percelen zelf waren dus niet omgeven met bomen of struiken, maar de akker als geheel wel, om te voorkomen dat loslopend vee en wild de oogst beschadigde. Zowel de grote als de kleine akkers werden omgeven door akkerwallen, die aanvankelijk begroeid waren met ondoordringbare (vlecht)heggen, die later vervangen werden door begroeiing in de vorm van eiken hakhout.

Oude akkers hebben geen uniform uiterlijk. De mate van ophoging en ook de omvang is gevarieerd. Ze dragen de kenmerken van hun eigen ontstaansgeschiedenis met zich mee. Sommige

De Belgische historisch-geograaf Dussart deed vlak na de tweede wereldoorlog onderzoek in Bakel en Milheeze en beschreef het landschap dat hij zag nauwkeurig. Hij geeft een bijzonder fraaie omschrijving van steilranden en holle wegen, op basis van wat hij in 1947 zelf zag en hoorde van de bewoners van Bakel. Citaat:

“De wegen die langs de velden lopen – en soms ook die er dwars doorheen gaan – (zoals de Akkerweg in het zuiden van Milheeze) – zijn diep uitgehold, soms 2 à 3 meter lager liggend. Elders scheidt een merkbare onderbreking in de lichte helling de “akker” van de weilanden, welke zich op een lager niveau uitstrekken (Benthem).”

akkers zijn bol, andere minder, sommige akkers zijn groot andere veel kleiner. Vaak worden juist de grote akkercomplexen gezien als het meest waardevol in cultuurhistorische zin. De kleinere akkers daarentegen, zeker als ze in elkaars nabijheid liggen, vertellen vaak meer over hun ontstaan en roepen samen met de grote akkercomplexen het beeld op van het laat Middeleeuwse landschap.

Erfgoedwaarde

In diverse plaatsen zijn opgravingen op oude akkers uitgevoerd en die hebben aangetoond dat de hoge archeologische verwachtingswaarde van oude akkers reëel en terecht is. Onder de oude akkerlaag bevinden zich sporen uit prehistorie tot en met de hoge middeleeuwen. Daarnaast blijkt de zwarte akkerlaag nog veel objecten te bevatten, die getuigen van de grote religiositeit van de Brabantse boeren en de daarmee samenhangende intense zorg om misoogsten door onvoorspelbaar noodweer. Naast archeologische waarde vanwege sporen onder en in de akker hebben oude akkers ook een cultuurhistorische waarde als landschappelijk element. Het zijn oude ontginningsvormen met typische kenmerken en onderdelen, die gezamenlijk een belangrijk cultuurhistorisch ensemble vormen: de dikke eerdlaag, het bolle oppervlak, de niet zichtbare percelering, de begroeide steilrand of de begroeide hakhoutwal aan de rand, het wegenpatroon over en om de akker. Elk onderdeel heeft zijn eigen cultuurhistorische waarde, maar het geheel als ensemble is meer dan de som der delen.

Volksgeloof op akkers

De opbrengst van de akkers was voor de boeren van wezenlijk belang. Behalve een tijdrovend bemestingssysteem zien we dan ook aandacht voor de akkers en de gewassen binnen het religieuze leven, vermengd met aspecten van volksgeloof.

Een mislukte of juist een rijke oogst heeft grote gevolgen voor de gebruiker van de akker. Door de eeuwen heen hebben boeren allerlei dingen gedaan om Gods hulp af te smeken voor een goede oogst. Zo kende bijna elk dorp vanaf de middeleeuwen wel ergens op de dorpsakker een hagelkruis. Een religieus symbool op het kruispunt van zandwegen, dat de gewassen op de akker moest beschermen, vooral tegen hagelschade. In nagenoeg elk dorp in oost Brabant stond een hagelkruis te midden van de akker. Tijdens de kruisdagen (de drie dagen voor Hemelvaart) werden processies door de velden gehouden van de kerk naar het hagelkruis en terug. En nog niet eens zo veel jaren geleden ging elke boer op palmzondag de rogge in het veld palmen. Daarbij werden in wijwater gedoopte palmtakjes (feitelijk waren het buxus takjes) in een hoek van de akker in de grond gezet.

De akker werd daarmee gewijde grond en de oogst zou daarvoor beschermd worden. In voorgaande eeuwen hebben boeren hun akkers “gewijd” door middel van rituele handelingen, waarbij kostbare voorwerpen, zoals munten, of religieuze voorwerpen, zoals medailles en kruisbeeldjes van de rozenkrans, steeds op dezelfde plaatsen op hun akkers werden ingegraven. Met een metaaldetector worden dergelijke voorwerpen veelvuldig teruggevonden. Vaak dicht bij elkaar, omdat de boer steeds in dezelfde hoek van de akker zijn wij-offer of oogstdankgave begroef. Soms zitten de munten nog aan elkaar “geplakt”, soms zijn zelfs textieldeeltjes aanwezig van het zakje waarin het offer gebracht werd. Het aantal gevonden waardevolle of religieuze voorwerpen dat op akkers is aangetroffen is ontelbaar.

Een voorbeeld van een religieus 'offer': een loden zegel van een oorkonde van paus Johannes XXII uit 1316-1334, aangetroffen op de Boerse Strepen in Gemert..

Het Hagelkruis van Aarle-Rixtel

In Aarle-Rixtel staat het enige stenen hagelkruis dat in Nederland nog te vinden is. Het staat nog steeds op de oorspronkelijke locatie midden op de oude akkers en het is inmiddels een rijksmonument.

We citeren de Helmondse historicus Jacq. J. M. Heeren.

"De gelukkigste ontdekking deden wij echter omtrent dit onderwerp in het dorp Aarle-Rixtel, waar wij in de akkers, eenige honderde meters van de plek, waar oudtijds de kerk van Aarle stond, ook weer op het kruispunt van twee landwegen, een hagelkruis aantreffen. Dit is voor zoo ver wij konden nagaan, het eenige, dat nog is overgebleven.

Beter dan een beschrijving zegt bijgaande foto hoe zoo'n kruis eruit zag. Het is ongeveer 80 c. m. hoog en van blauwen zerksteen vervaardigd. De vorm van de Christusfiguur schijnt ons te wijzen op een zeer hoogen ouderdom. Op den bovenbalk zijn de letters I. N. R. I. uitgehouwen.

Bovenin is een kleine vierkante opening gekapt, die mogelijk gediend heeft om daar een kaars of lantaarn in te zetten.

Stephanus Hanewinkel is, zoover ik weet, de eenige, die ooit van dit merkwaardige monumentje heeft melding gemaakt. In zijn „Tweede Reize door de Majory van 's-Hertogenbosch" zegt hij: „Digt by de Kerk, in de Akkers staat een kruis van blauwen Zerk, het Hagelkruis genoemd ; het zou deezen naam draagen, omdat het, door een wonderdaadige kracht, hagel, donder, enz. van de Graanvelden afweert, en dezelve dus beveiliget."

Bij de bevolking in Aarle is dit kruis nog altijd onder den naam van Hagelkruis bekend. Wellicht beseft men echter niet, dat in dit onaanzienlijke, vergeten stuk steen een misschien uniek overblijfsel uit den katholieken voortijd bewaard bleef.

Moge daarom de aandacht van de autoriteiten er op gevestigd worden, opdat er maatregelen genomen kunnen worden, dat het te eeniger tijd niet door den domp van een boerenkar worde omvergereden en verbrijzeld." Tot zoover Jacq. J. M. Heeren.

Het Hagelkruis is pas rond 1926 als zodanig erkend en gewaardeerd. Daarvóór bestond er nogal wat discussie over de oorsprong, ouderdom en herkomst. In 1929 besloot de gemeenteraad van Aarle om het kruis te rehabiliteren en er een smeedijzeren hekwerk omheen te plaatsen. Dat Art-Deco hekwerk is zelf inmiddels een monument. Ook werden er drie bomen geplant om het beter te markeren (het stond midden op korenvelden) In de jaren dertig en na de oorlog werden er kruisprocessies gehouden, met name tijdens de kruisdagen Deze kruisprocessies worden al jaren niet meer gehouden. Sinds een aantal jaren wordt jaarlijks op de zondag voor Hemelvaart de Torendag georganiseerd rond de oude middeleeuwse kerklocaties in Kempen- en Peelland.

Op de Torendag vindt er elk jaar dauwtrappen plaats, waarbij het hagelkruis wordt aangedaan en langs de oude Aarlese kerklocatie wordt getrokken. In de loop van de tijd zijn de boompjes verdwenen. De laatste paar jaar is het hekwerk twee keer door een aanrijding beschadigd. Jacq Heeren waarschuwde destijds al voor de boerenkarren. Inmiddels heeft de gemeente opdracht gegeven om het hekwerk grondig te restaureren, de locatie op te knappen, twee boompjes terug te plaatsen, een bankje te plaatsen alsook een klein info-bord. Ook de zandpaden worden aangepakt. Aan weerszijden worden ter bescherming droge greppels aangebracht.

(Met dank aan Henk van Beek, Aarle-Rixtel)

Een processie bij het Hagelkruis van Aarle-Rixtel tijdens de kruisdagen.

SCHAMP

Bouwkundig advies

- ▶ Ontwerp
- ▶ Bouwhistorisch onderzoek
- ▶ Advies
- ▶ Bouwbegeleiding

Tel. 0493 - 380355
www.schamp-bouwkundigadvies.nl

RESTAURATIE - RENOVATIE - RECONSTRUCTIE - HERBESTEMMING

ZANDENBOUW
 bouw- & restauratiebedrijf

Aarle-Rixtel - www.zandenbouw.nl

 R. VAN ESCH
GEVELRESTAURATIE

Gespecialiseerd in het ambachtelijk restaureren van oude, monumentale gevels.
www.vaneschgevelrestauratie.nl
 Buxtelseweg 42, 5298 VC Liempde Tel. 0411-218529 / 06 4126 1786

 Lelieveld
 makelaardij

Boerderijbezoek "Hoeve Ten Berge"

Op zondagmiddag 8 maart 2020 hebben een 25 vrienden een bezoek gebracht aan de boerderij van Marjan en Marius, Hoeve Ten Berge in Lierop. De hoeve Ten Berge, later ook wel Gebergse Hoeve genoemd, behoorde tot de kleinere bezittingen van de Abdij van Postel onder Lierop. Ze lag op Hersel en had wellicht haar naam te danken aan de 'hoogen berch daarop deselve hoeve' was gelegen. Naast het woonhuis bestond het goed in de zeventiende eeuw uit een schuur, schaapskooi, bakhuis, turfschop en varkenskooi en ongeveer 26 hectare aan akkers, hooiland en weiden. De boerderij is een 3 beukige kortgevel boerderij, voorhuis met kelder en opkamer, stalgedeelte en schuurgedeelte.

De bezoekers werden hartelijk ontvangen door Marjan en Marius, met een korte, mooie presentatie over de stand van zaken bij de restauratie: hoe het is geweest en het verloop van de al uitgevoerde werkzaamheden. Marius heeft aangegeven waarom bepaalde werkzaamheden en verbeteringen zo zijn uitgevoerd en welke concessies er soms gedaan moesten worden. Veel oude onderdelen zijn zoveel mogelijk hersteld. Daarnaast moeten er nog verschillende zaken aan gepakt worden, maar daar hebben ze geen tijdslimiet aan verbonden, want het gewone werk moet ook door gaan. Bovendien kunnen ze dan de tijd nemen om alles goed vooraf te bestuderen en verdere informatie te verzamelen. De vrienden, die in twee groepen werd rondgeleid, waren erg onder de indruk van wat en hoe alles tot nu toe is opgeknapt en dat zo het karakteristieke van de boerderij, bakhuis en andere gebouwen blijft bestaan.

Schuur van St Anthonis naar St Oedenrode

Een dwarsdeelschuur die in St Anthonis stond aan het Rondveld is door Zandenbouw verplaatst naar St Oedenrode. Hij wordt verplaatst naar het dierenparkje bij de Kienehoef. Joris van der Zanden zegt erover: "Zelden zo'n technisch gave schuur gezien. Alles compleet, alles eikenhout, alles in topconditie". De schuur komt van Rondveld 1 in St Anthonis en stond in een rijtje boerderijen met schuur. De boerderijen staan allemaal een stukje verwijderd van de weg en ieder heeft zijn eigen toegangsweg. Het patroon doet sterk denken aan het boerderijpatroon op het Leurke in Boekel, waarover we in deze Nieuwsbrief al eerder schreven. De schuur wordt verplaatst van een historische omgeving naar een andere historische omgeving: de Kienehoef.

*De schuur vóór en tijdens de wederopbouw.
(Foto's Joris van der zanden)*

Boerderijfonds

Het Boerderijfonds is een stimuleringsfonds voor herbestemming, in combinatie met verduurzaming en restauratie, van agrarisch erfgoed. Het fonds kan eigenaren ondersteunen met een financiële bijdrage en advies. Daarnaast richt het fonds zich op kennisontwikkeling en -verspreiding. Doel is om verdere bewustwording te kweken met betrekking tot hergebruik van agrarisch erfgoed.

Op de website www.boerderijfonds.nl is alle informatie over de werking van het fonds te vinden.

Zo wordt beschreven wie er een aanvraag kan indienen en is te lezen waaraan een aanvraag moet voldoen om in behandeling te worden genomen. Raadpleeg daarvoor de Algemene Richtlijnen. De aanvragen worden beoordeeld door een onafhankelijke beoordelingscommissie. De commissie bestaat uit ervaren specialisten die gezamenlijk de noodzakelijke kennis inbrengen om ingediende projecten op alle aspecten te kunnen beoordelen. Op de website zijn de beoordelingscriteria te vinden die de commissie hanteert. De procedure voor het indienen van een aanvraag is beschreven en er wordt uitgelegd hoe de afhandeling en (eventuele) toekenning van een bijdrage plaatsvinden.

Praktische zaken als inzenddata voor de drie aanvraagrondes en de data voor de spreekuren zijn te vinden op:

www.boerderijfonds.nl. De volgende inzendtermijnen sluiten op 1 september 2020, respectievelijk op 15 januari 2021.

Dit item is overgenomen uit de Nieuwsbrief van Agrarisch Erfgoed Nederland

Afgelasting Vriendendag 2020

De Vriendendag in april 2020 werd -zoals u allen heeft vernomen- in eerste instantie uitgesteld en verplaatst naar 12 september 2020. Op dit moment is het nog niet duidelijk welke exacte ge- en verboden de overheid op dat moment aan het organiseren van een dergelijke omvangrijke bijeenkomst zal voorschrijven. Het staat nu wel al vast dat groepsvervoer in de 3 bussen, de gezamenlijke lunch voor alle 100 a 130 deelnemers én de groepsbezoeken aan de boerderijen een groot organisatorisch probleem gaat opleveren en mogelijk ook dan nog verboden is. Daarom hebben we als werkgroep Vriendendag 2020 en bestuur met elkaar besloten dat de Vriendendag 2020 dit jaar geen doorgang zal (kunnen) vinden. Als we in het najaar mogelijkheden hebben om binnen de ge- en verboden toch een bezoek aan één of meerdere boerderijen te organiseren, dan wel een alternatief daarvoor, dan berichten wij u dat.

We hopen dat de Vriendendag in april 2021 wel zonder de huidige beperkingen zal kunnen worden georganiseerd. Als blijkt dat de Vriendendag 2021 ook dan niet in de huidige vorm kan worden georganiseerd, dan zullen we zoeken naar alternatieven die de waardevolle bezoeken aan de prachtige boerderijen wél mogelijk maken. Daarover zullen we u uiteraard tijdig berichten!! Wij danken u voor uw begrip!

**John
van Lierop**

ARCHITECTUUR   BOUWHISTORIE   RESTAURATIE

info@johnvanlierop.com | www.johnvanlierop.com
06 5469 7524 | Jan Heijnsstraat 29 | 5041 GB Tilburg

STICHTING DE BRABANTSE BOERDERIJ

VOOR BOERDERIJ,
ERF, LAND EN
ERFGOED

Het bestuur

Otte Strouken

Hooge en Lage Zwaluwe
voorzitter

Jan Aalders

Schijndel
secretaris
secretaris@debrabantseboerderij.nl

Pieter Jacobs

's-Hertogenbosch
penningmeester

Harrie Boot

Schaijk

Jeanne van Ostaijen

Rucphen

Secretariaat:

Monumentenhuys Brabant,
Markt 9,
4931 BR Geertruidenberg

Vriendenadministratie:

Berewoutstraat 69,
5211 DJ 's-Hertogenbosch
telefoon: 0651485271
pieter.jacobs@home.nl

Redactieadres:

Kromstraat 1,
5421 XZ Gemert
telefoon: 0612199647
jantimmerscultuurhistorie@gmail.com

Nieuwsbrief 129

Juni 2020

SdBB brabantse se boerderijen, bijge ebouwen, erf en cult tuurlandschap.

De Hoge Kranebraken met op de achtergrond de kerk van De Mortel.

Stichting de Brabantse Boerderij zoekt Vrienden. Vanaf € 22,- per jaar bent u Vriend van onze Stichting. U ontvangt daarvoor onze Nieuwsbrief met wetenswaardigheden over Brabantse boerderijen, bijgebouwen, erf en cultuurlandschap en aankondigingen van onze activiteiten. Ook krijgt u korting op onze publicaties en cursussen en u kunt deelnemen aan onze jaarlijkse Vriendendag. Maar vooral steunt u als Vriend het werk van SdBb.

U kunt zich aanmelden op onze website.

www.debrabantseboerderij.nl

U vindt ons ook op facebook:

www.facebook.com/stichtingdebrabantseboerderij